Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

19. september 2013 *

»Direktiv 2005/29/EF — urimelig handelspraksis — salgsbrochure, der indeholder en urigtig oplysning — kvalificering som »vildledende handelspraksis« — tilfælde, hvor den erhvervsdrivende ikke kan kritiseres for nogen tilsidesættelse af diligenspligt«

I sag C-435/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberster Gerichtshof (Østrig) ved afgørelse af 5. juli 2011, indgået til Domstolen den 26. august 2011, i sagen:

CHS Tour Services GmbH

mod

Team4 Travel GmbH,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Tizzano, og dommerne M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits og J.-J. Kasel (refererende dommer),

generaladvokat: N. Wahl,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— CHS Tour Services GmbH ved Rechtsanwalt E. Köll

— Team4 Travel GmbH ved Rechtsanwalt J. Stock

— den østrigske regering ved A. Posch, som befuldmægtiget

— den tyske regering ved T. Henze og J. Kemper, som befuldmægtigede

— den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato M. Russo

* Processprog: tysk.

— den ungarske regering ved M.Z. Fehér, K. Szíjjártó og Z. Biró-Tóth, som befuldmægtigede

— den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget

— den svenske regering ved K. Petkovska og U. Persson, som befuldmægtigede

— Det Forenede Kongeriges regering ved S. Ossowski, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved S. Grünheid, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 13. juni 2013,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 (herefter »direktivet om urimelig handelspraksis«) (EUT L 149, s. 22).

2 Denne anmodning er fremsat i forbindelse med en sag mellem CHS Tour Services GmbH (herefter »CHS«) og Team4 Travel GmbH (herefter »Team4 Travel«) vedrørende sidstnævntes reklamebrochure, som indeholder en urigtig oplysning.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Følgende er anført i 6.-8., 11.-14. samt 17. og 18. betragtning til direktivet om urimelig handelspraksis:

»(6) [Der] foretages […] ved dette direktiv en tilnærmelse af medlemsstaternes love om urimelig handelspraksis, herunder illoyal reklame, som direkte skader forbrugernes økonomiske interesser […] Direktivet hverken omfatter eller berører de nationale love om urimelig handelspraksis, som udelukkende skader konkurrenternes økonomiske interesser, eller som vedrører transaktioner mellem erhvervsdrivende […]

(7) Dette direktiv vedrører former for handelspraksis, som direkte påvirker forbrugernes transaktionsbeslutninger i forbindelse med produkter […]

(8) Dette direktiv beskytter direkte forbrugernes økonomiske interesser mod virksomheders urimelige handelspraksis […]

[…]

(11) Det høje konvergensniveau, som opnås ved dette direktivs tilnærmelse af de nationale bestemmelser, skaber et højt fælles forbrugerbeskyttelsesniveau. I dette direktiv fastsættes et enkelt generelt forbud mod de former for urimelig handelspraksis, der forvrider forbrugernes økonomiske adfærd […]

(12) Harmonisering vil betyde en væsentlig forbedring af både forbrugernes og virksomhedernes retlige sikkerhed. Såvel forbrugere som virksomheder vil kunne sætte deres lid til en enkelt lovgivningsmæssig ramme, som er baseret på klart definerede retlige begreber, og som gælder for alle aspekter af urimelig handelspraksis i hele EU […]

(13) For at opfylde Fællesskabets målsætninger gennem fjernelse af hindringerne på det indre marked er det nødvendigt, at medlemsstaternes nuværende divergerende generalklausuler og retsprincipper erstattes med noget andet. Det enkelte, fælles generelle forbud, som er fastsat ved dette direktiv, omfatter derfor urimelig handelspraksis, der forvrider forbrugernes økonomiske adfærd. […] Det generelle forbud suppleres af bestemmelser om de to typer handelspraksis, der forekommer allerhyppigst, nemlig vildledende handelspraksis og aggressiv handelspraksis.

(14) Det er ønskeligt, at begrebet vildledende handelspraksis omfatter de former for praksis, herunder vildledende reklame, hvor forbrugeren bedrages og dermed forhindres i at træffe et informeret og således effektivt valg […].

[…]

(17) Med henblik på at sikre yderligere retssikkerhed er det ønskeligt at få præciseret, hvilke former for handelspraksis der under alle omstændigheder anses for urimelige. Bilag I indeholder derfor en fuldstændig liste over alle disse former for praksis. Disse former for handelspraksis er de eneste, der kan anses for urimelige, uden først i hvert enkelt tilfælde at være blevet vurderet i forhold til bestemmelserne i artikel 5-9. […]

(18) […] I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og for at den beskyttelse, der ligger i det, rent faktisk kan fungere, anvender dette direktiv som benchmark en under hensyntagen til sociale, kulturelle og sproglige forhold almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger, således som denne fortolkes af Domstolen […]«.

4 Direktivets artikel 1 bestemmer:

»Formålet med dette direktiv er at bidrage til et velfungerende indre marked og opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau gennem tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om urimelig handelspraksis, der skader forbrugernes økonomiske interesser.«

5 Samme direktivs artikel 2 har følgende ordlyd:

»I dette direktiv forstås ved:

[…]

b) »erhvervsdrivende«: en fysisk eller juridisk person, der i forbindelse med en af dette direktiv omfattet handelspraksis udøver virksomhed som handlende, håndværker eller industridrivende eller udøver et liberalt erhverv, og enhver, der handler i en erhvervsdrivendes navn eller på en erhvervsdrivendes vegne

c) »produkt«: en vare eller tjenesteydelse […]

d) »virksomheders handelspraksis over for forbrugerne« (i det følgende også benævnt »handelspraksis«): en handling, udeladelse, adfærd eller fremstilling, kommerciel kommunikation, herunder reklame og markedsføring, foretaget af en erhvervsdrivende med direkte relation til promovering, salg eller udbud af et produkt til forbrugerne

[…]

h) »erhvervsmæssig diligenspligt«: standarden for de særlige færdigheder og den omhu, som en erhvervsdrivende med rimelighed kan forventes at udvise over for forbrugerne, og som skal stå i et rimeligt forhold til hæderlig markedspraksis og/eller det generelle princip om god tro inden for den erhvervsdrivendes virkefelt

[…]«

6 Artikel 3 i direktivet om urimelig handelspraksis bestemmer:

»1. Dette direktiv gælder for virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne, som fastlagt i artikel 5, før, under og efter en handelstransaktion i forbindelse med et produkt.

2. Dette direktiv berører ikke aftaleretten […]«.

7 Direktivets artikel 5 med overskriften »Forbud mod urimelig handelspraksis« er affattet således:

»1. Urimelig handelspraksis forbydes.

2. En handelspraksis er urimelig, hvis:

a) den er i modstrid med kravet om erhvervsmæssig diligenspligt

og

b) væsentligt forvrider eller kan forventes væsentligt at forvride den økonomiske adfærd i forhold til produktet hos gennemsnitsforbrugeren, som bliver genstand for den, eller som den er rettet mod, eller, hvis den pågældende handelspraksis rettes mod en særlig gruppe af forbrugere, hos et gennemsnitligt medlem af denne gruppe.

[…]

4. En handelspraksis er i særdeleshed urimelig, hvis den er:

a) vildledende, jf. artikel 6 og 7

eller

b) aggressiv, jf. artikel 8 og 9.

5. I bilag I findes fortegnelsen over de former for handelspraksis, som under alle omstændigheder vil blive betragtet som urimelige. Den samme fortegnelse skal anvendes i alle medlemsstater og må kun ændres ved en revision af dette direktiv.«

8 Som det fremgår af overskrifterne, definerer artikel 6 og 7 i direktivet om urimelig handelspraksis henholdsvis »vildledende handlinger« og »vildledende udeladelser«.

9 Det nævnte direktivs artikel 6, stk. 1, bestemmer:

»En handelspraksis betragtes som vildledende, hvis den indeholder urigtige oplysninger og derfor er usandfærdig eller f.eks. i kraft af sin generelle fremstillingsform vildleder eller kan forventes at vildlede en gennemsnitsforbruger, selv om oplysningerne er faktuelt korrekte, med hensyn til et eller flere af følgende elementer og under alle omstændigheder foranlediger eller kan forventes at foranledige ham til at træffe en transaktionsbeslutning, som han ellers ikke ville have truffet:

a) produktets eksistens eller art

b) de væsentligste egenskaber ved produktet, såsom det omfang, i hvilket det står til rådighed, dets fordele […]

[…]«

10 Samme direktivs artikel 8 og 9 vedrører aggressiv handelspraksis samt anvendelse af chikane, tvang og utilbørlig påvirkning.

Østrigsk ret

11 Direktivet om urimelig handelspraksis blev gennemført i Østrig med virkning fra den 12. december 2007 ved Bundesgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb 1984 (BGBl. 448/1984) (forbundsloven af 1984 om bekæmpelse af illoyal konkurrence) i den ændrede version, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (BGBl. I, 79/2007).

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

12 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at CHS og Team4 Travel er to østrigske selskaber, der driver konkurrerende rejsebureauer i Innsbruck (Østrig), som organiserer og udbyder skikurser og skiferier i Østrig for grupper af skolebørn fra Det Forenede Kongerige.

13 I sin engelske salgsbrochure for vintersæsonen 2012 havde Team4 Travel, der er sagsøgt ved den forelæggende ret, beskrevet visse indlogeringsenheder som »eksklusive«, hvilket betyder, at de pågældende hoteller havde et fast kontraktforhold med Team4 Travel og ikke kunne tilbydes af en anden rejsearrangør på bestemte datoer. Der fandtes ligeledes sådanne henvisninger til Team4 Travels eksklusive reservationer af sengekontingenter i selskabets prisliste.

14 Team4 Travel havde i bestemte perioder i 2012 indgået kontrakter om sengekontingenter med flere udbydere af indlogering. Ved indgåelsen af disse kontrakter havde Team4 Travels direktør hos disse udbydere sikret sig, at der ikke var foretaget reservationer af andre rejsearrangører. Direktøren havde også sikret sig, at der ikke var plads til andre rejsegrupper på de omhandlede hoteller i de pågældende perioder på grund af manglende indlogeringsmuligheder. De nævnte kontrakter indeholdt en bestemmelse om, at de reserverede værelseskontingenter ville være til Team4 Travels ubegrænsede rådighed, og at disse udbydere ikke kunne fravige kontrakten uden Team4 Travels skriftlige samtykke. For at sikre Team4 Travels eksklusivitet havde selskabet desuden aftalt opsigelsesrettigheder og en konventionalbod med disse hoteller.

15 Efterfølgende havde CHS ligeledes reserveret sengekontingenter hos de samme udbydere af indlogering og på de samme datoer som Team4 Travel. Herved tilsidesatte de pågældende hoteller deres aftaleforpligtelser over for Team4 Travel.

16 I september 2010 udsendte Team4 Travel, der ikke havde kendskab til, at CHS havde foretaget reservationer i konkurrence med selskabet, sine salgsbrochurer og sin prisliste for vinteren 2012.

17 CHS finder, at udsagnet om eksklusivitet i disse dokumenter er i strid med forbuddet mod urimelig handelspraksis. CHS har følgelig ved Landesgericht Innsbruck nedlagt påstand om, at der ved kendelse træffes foreløbige forholdsregler, hvorunder det forbydes Team4 Travel i forbindelse med udøvelse af rejsebureauvirksomhed at hævde, at der i den givne periode kun kan reserveres hos visse udbydere af indlogering via sidstnævnte, idet dette udsagn er urigtigt, eftersom der hos de pågældende udbydere i den anførte periode også kan reserveres via CHS.

18 Team4 Travel har derimod gjort gældende, at selskabet for det første har opfyldt sin erhvervsmæssige diligenspligt ved udarbejdelsen af sine brochurer og for det andet indtil datoen for afsendelsen af disse ikke havde kendskab til de kontrakter, der var indgået mellem CHS og de pågældende hoteller, således at selskabet ikke havde gjort sig skyldig i nogen urimelig handelspraksis.

19 Ved kendelse af 30. november 2010 afviste Landesgericht Innsbruck CHS's påstand om forbud med den begrundelse, at anbringendet om eksklusivitet, som CHS havde bestridt, kunne lægges til grund, henset til de af Team4 Travel tidligere indgåede uopsigelige reservationskontrakter.

20 På grundlag af CHS's appel ved Oberlandesgericht Innsbruck stadfæstede sidstnævnte ved kendelse af 13. januar 2011 Landesgericht Innsbrucks kendelse med den begrundelse, at der ikke forelå urimelig handelspraksis, eftersom Team4 Travel havde opfyldt sin erhvervsmæssige diligenspligt ved at sikre de eksklusive reservationsmuligheder, der var forhandlet med de pågældende hoteller. Oberlandesgericht Innsbruck fandt, at Team4 Travel med rette kunne forvente, at hotellerne opfyldte deres aftalemæssige forpligtelser.

21 CHS indgav herefter en »revisionsanke« til Oberster Gerichtshof.

22 Oberster Gerichtshof anførte, at i henhold til artikel 5, stk. 2, i direktivet om urimelig handelspraksis er en handelspraksis urimelig, når to kumulative betingelser er opfyldt, nemlig når denne praksis er i modstrid med kravet om erhvervsmæssig diligenspligt [artikel 5, stk. 2, litra a)], og den væsentligt forvrider eller kan forventes væsentligt at forvride den økonomiske adfærd i forhold til produktet hos gennemsnitsforbrugeren [artikel 5, stk. 2, litra b)].

23 Samme direktivs artikel 6, stk. 1, og artikel 8 gentager imidlertid kun den anden af disse betingelser uden direkte at henvise til kravet i dette direktivs artikel 5, stk. 2, litra a).

24 Det bør således undersøges, om EU-lovgiver i tilfælde af en vildledende praksis eller en aggressiv praksis, der er omhandlet i henholdsvis artikel 6 og 7 samt 8 og 9 i direktivet om urimelig handelspraksis, har støttet sig på den antagelse, at der automatisk foreligger en tilsidesættelse af den erhvervsmæssige diligenspligt, eller om den erhvervsdrivende derimod i hvert enkelt tilfælde er berettiget til at godtgøre, at han ikke har tilsidesat sin diligenspligt.

25 Ifølge den forelæggende ret er det logisk at anvende denne anden fortolkningsmulighed. Såfremt – som i det foreliggende tilfælde – en generel bestemmelse (det nævnte direktivs artikel 5, stk. 2) præciseres i henhold til særregler (direktivets artikel 6 ff.), uden at sidstnævnte formelt fraviger den generelle bestemmelse, kan det således ikke antages, at lovgiver har villet lade et af de to væsentlige elementer i den generelle bestemmelse ude af betragtning.

26 Under disse omstændigheder har Oberster Gerichtshof besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 5 [i direktivet om urimelig handelspraksis] fortolkes således, at når der foreligger vildledende handelspraksis som omhandlet i direktivets artikel 5, stk. 4, er det ikke tilladt at foretage en særskilt efterprøvelse af kriterierne i [samme direktivs] artikel 5, stk. 2, litra a)?«

Om det præjudicielle spørgsmål

27 Det bemærkes indledningsvis, at artikel 2, litra d), i direktivet om urimelig handelspraksis ved at anvende en særligt bred formulering definerer »handelspraksis« som »en handling, udeladelse, adfærd eller fremstilling, kommerciel kommunikation, herunder reklame og markedsføring, foretaget af en erhvervsdrivende med direkte relation til promovering, salg eller udbud af et produkt til forbrugerne« (jf. bl.a. dom af 23.4.2009, forenede sager C-261/07 og C-299/07, VTB-VAB og Galatea, Sml. I, s. 2949, præmis 49, af 14.1.2010, sag C-304/08, Plus Warenhandelsgesellschaft, Sml. I, s. 217, præmis 36, og af 9.11.2010, sag C-540/08, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, Sml. I, s. 10909, præmis 17). I henhold til samme direktivs artikel 2, litra c), omfatter begrebet »produkt« i denne bestemmelses forstand ligeledes tjenesteydelser.

28 Som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, vedrører den i hovedsagen omhandlede information, som er blevet givet af et rejsebureau i dettes salgsbrochurer, der tilbyder skikurser og skiferier for grupper af skolebørn, imidlertid den eksklusivitet, som den erhvervsdrivende, i det foreliggende tilfælde Team4 Travel, hævder at have på bestemte datoer med hensyn til visse udbydere af indlogering.

29 En sådan information, hvorefter bestemte udbydere af indlogering alene stod til rådighed for Team4 Travel og derfor ikke kunne reserveres via en anden erhvervsdrivende, vedrører tilgængeligheden af et produkt som omhandlet i artikel 6, stk. 1, litra b), i direktivet om urimelig handelspraksis.

30 Den information vedrørende eksklusivitet, som Team4 Travel har gjort gældende, udgør under disse omstændigheder ubestrideligt en handelspraksis i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktivets artikel 2, litra d), og den er følgelig underlagt direktivets forskrifter.

31 Efter denne præcisering må det konstateres, at det spørgsmål, der er forelagt af Oberster Gerichtshof, alene vedrører fortolkningen af artikel 5 i direktivet om urimelig handelspraksis.

32 Oberster Gerichtshof har imidlertid i sin forelæggelsesafgørelse konstateret, at informationen vedrørende eksklusiviteten i de brochurer, som Team4 Travel har udsendt, er objektivt urigtig og derfor i gennemsnitsforbrugerens øjne udgør en vildledende handelspraksis som omhandlet i nævnte direktivs artikel 6, stk. 1.

33 Den forelæggende ret er desuden i tvivl om, hvorvidt det med henblik på anvendelsen af nævnte artikel 6, stk. 1, og med henblik på kvalificeringen af Team4 Travels praksis som »vildledende« som omhandlet i denne bestemmelse er tilstrækkeligt at undersøge denne praksis alene på grundlag af de kriterier, der er nævnt i bestemmelsen, og som i henhold til den forelæggende rets konstateringer alle er opfyldt i det foreliggende tilfælde, eller om det derimod desuden er nødvendigt at undersøge, om betingelsen vedrørende handelspraksissens modstrid med kravet om erhvervsmæssig diligenspligt i samme direktivs artikel 5, stk. 2, litra a), ligeledes er opfyldt, hvilket imidlertid ikke er tilfældet i den foreliggende sag, idet det pågældende rejsebureau havde gjort alt for at sikre den eksklusivitet, som det påberåber sig i sine salgsbrochurer.

34 Med andre ord skal denne anmodning om præjudiciel afgørelse forstås således, at den vedrører fortolkningen af artikel 6, stk. 1, i direktivet om urimelig handelspraksis samt den eventuelle sammenhæng mellem denne bestemmelse og dette direktivs artikel 5, stk. 2. Den tilsigter nærmere

bestemt at få oplyst, om den ret, der er forelagt sagen, i det tilfælde, hvor en handelspraksis allerede opfylder alle kriterierne i direktivets artikel 6, stk. 1, for at kunne kvalificeres som en vildledende handelspraksis som omhandlet i denne bestemmelse, ikke desto mindre er forpligtet til at undersøge, om en sådan praksis ligeledes er i modstrid med kravet om erhvervsmæssig diligenspligt i henhold til dette direktivs artikel 5, stk. 2, litra a), inden den kan betragte den som urimelig, og dermed forbyde den i henhold til artikel 5, stk. 1.

35 Det bemærkes i denne forbindelse, at for så vidt angår nævnte direktivs artikel 5 har Domstolen allerede flere gange fastslået, at denne artikel, som i stk. 1 fastsætter princippet om forbud mod urimelig handelspraksis, opregner de afgørende kriterier for, om der foreligger en sådan urimelig karakter (jf. dommen i sagen VTB-VAB og Galatea, præmis 53, i sagen Plus Warenhandelsgesellschaft, præmis 42, samt i sagen Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, præmis 31).

36 I henhold til samme artikels stk. 2 er en handelspraksis således urimelig, hvis den er i modstrid med kravet om erhvervsmæssig diligens og væsentligt forvrider eller kan forventes væsentligt at forvride gennemsnitsforbrugerens økonomiske adfærd i forhold til produktet (dommen i sagen VTB-VAB og Galatea, præmis 54, i sagen Plus Warenhandelsgesellschaft, præmis 43, samt i sagen Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, præmis 32).

37 Endvidere definerer artikel 5, stk. 4, i direktivet om urimelig handelspraksis to præcise kategorier af urimelig handelspraksis, nemlig »vildledende handelspraksis« og »aggressiv handelspraksis«, som svarer til de kriterier, der er specificeret i henholdsvis artikel 6 og 7 og artikel 8 og 9 i direktivet (jf. dommen i sagen VTB-VAB og Galatea, præmis 55, i sagen Plus Warenhandelsgesellschaft, præmis 44, samt i sagen Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, præmis 33).

38 Endelig indeholder direktivet om urimelig handelspraksis i bilag I en udtømmende liste over 31 former for handelspraksis, som i overensstemmelse med direktivets artikel 5, stk. 5, vil blive betragtet som urimelige »under alle omstændigheder«. Som det udtrykkeligt præciseres i 17. betragtning til direktivet, er disse former for handelspraksis derfor de eneste, der kan anses for urimelige, uden først i hvert enkelt tilfælde at være blevet vurderet i forhold til bestemmelserne i direktivets artikel 5-9 (jf. dommen i sagen VTB-VAB og Galatea, præmis 56, i sagen Plus Warenhandelsgesellschaft, præmis 45, samt i sagen Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, præmis 34).

39 I denne forbindelse bemærkes, at nævnte direktivs artikel 5, stk. 4, kvalificerer handelspraksis som urimelig, hvis den er vildledende eller aggressiv »jf.« henholdsvis direktivets artikel 6 og 7 samt 8 og 9, idet dette udtryk giver indtryk af, at fastlæggelsen af, om den pågældende handelspraksis er vildledende eller aggressiv, kun afhænger af vurderingen af praksissen udelukkende i forhold til de kriterier, der er anført i sidstnævnte artikler. Denne fortolkning støttes af den omstændighed, at artikel 5, stk. 4, ikke indeholder nogen henvisning til de mere generelle kriterier i artikel 5, stk. 2.

40 Artikel 5, stk. 4, anvender desuden ordene »i særdeleshed«, og 13. betragtning til direktivet om urimelig handelspraksis præciserer i denne sammenhæng, at »det generelle forbud […], som er fastsat ved dette direktiv […], suppleres af bestemmelser om de to typer handelspraksis, der forekommer allerhyppigst, nemlig vildledende handelspraksis og aggressiv handelspraksis«. Det følger heraf, at den grundlæggende regel i dette direktiv, hvorefter urimelig handelspraksis forbydes, således som det er fastsat i nævnte direktivs artikel 5, stk. 1, er iværksat og konkretiseret ved mere specifikke bestemmelser med henblik på at tage behørigt hensyn til den risiko, som de to tilfælde, der hyppigst forekommer, nemlig vildledende handelspraksis og aggressiv handelspraksis, udgør for forbrugerne.

41 Hvad angår nævnte direktivs artikel 6 og 7 samt 8 og 9 har Domstolen allerede fastslået, at i medfør af disse bestemmelser er vildledende eller aggressive former for praksis ikke tilladt, såfremt de under hensyntagen til deres kendetegn og den faktuelle sammenhæng foranlediger gennemsnitsforbrugeren eller kan forventes at foranledige ham til at træffe en transaktionsbeslutning, som han ellers ikke ville

have truffet (dommen i sagen VTB-VAB og Galatea, præmis 55). Domstolen har således ikke gjort forbuddet mod sådanne former for praksis afhængig af andre kriterier end dem, der er nævnt i disse artikler.

42 Hvad særligt angår artikel 6, stk. 1, i direktivet om urimelig handelspraksis, der er omhandlet i hovedsagen, skal det fremhæves, at ifølge ordlyden af denne bestemmelse er en handelspraksis' vildledende karakter udelukkende afhængig af, om praksissen er usandfærdig, for så vidt som den indeholder urigtige oplysninger eller generelt kan forventes at vildlede en gennemsnitsforbruger, bl.a. om produktets eller tjenesteydelsens art eller væsentligste egenskaber, og om den dermed kan forventes at foranledige denne forbruger til at træffe en transaktionsbeslutning, som han ikke ville have truffet, hvis der ikke forelå en sådan praksis. Såfremt en praksis udviser disse kendetegn, »betragtes« den som vildledende og dermed urimelig i henhold til dette direktivs artikel 5, stk. 4, og bør forbydes i henhold til artikel 5, stk. 1.

43 Det skal således fastslås, at betingelserne om en vildledende handelspraksis, som de fremgår af artikel 6, stk. 1, i direktivet om urimelig handelspraksis og er gengivet i foregående præmis, hovedsageligt tager sigte på, at forbrugeren er adressat for den urimelige handelspraksis (jf. i denne retning dom af 12.5.2011, sag C-122/10, Ving Sverige, Sml. I, s. 3903, præmis 22 og 23), og svarer i det væsentlige til den anden betingelse, der karakteriserer en praksis af denne art, således som det er anført i dette direktivs artikel 5, stk. 2, litra b). Der henvises derimod ikke i den nævnte artikel 6, stk. 1, til betingelsen i nævnte direktivs artikel 5, stk. 2, litra a), vedrørende handelspraksissens modstrid med kravet om den erhvervsmæssige diligenspligt, der vedrører entreprenørsfæren.

44 Domstolen har heller ikke henvist til denne sidstnævnte betingelse, da den i sin dom af 15. marts 2012, Pereničová og Perenič (sag C-453/10, EU:C:2012:144, præmis 40 og 41), undersøgte, i hvilket omfang en handelspraksis som den, der var omhandlet i den sag, som gav anledning til nævnte dom, kunne kvalificeres som »vildledende« i henhold til artikel 6, stk. 1, i direktivet om urimelig handelspraksis.

45 Det følger af det ovenstående, at henset til både ordlyden og opbygningen af nævnte direktivs artikel 5 og artikel 6, stk. 1, samt den generelle opbygning af sidstnævnte skal en handelspraksis betragtes som »vildledende« i henhold til den anden af disse bestemmelser, når de deri nævnte betingelser er opfyldt, uden at det er nødvendigt at undersøge, om betingelsen vedrørende denne praksis' modstrid med kravet om den erhvervsmæssige diligenspligt i dette direktivs artikel 5, stk. 2, litra a), ligeledes er opfyldt.

46 Den ovennævnte fortolkning er den eneste, der sikrer den effektive virkning af de særlige regler i artikel 6-9 i direktivet om urimelig handelspraksis. Såfremt betingelserne for anvendelse af disse artikler således var identiske med betingelserne i samme direktivs artikel 5, stk. 2, ville de nævnte bestemmelser ikke have nogen praktisk betydning, selv om de har til formål at beskytte forbrugeren mod de hyppigste former for urimelig handelspraksis (jf. denne doms præmis 40).

47 Den nævnte fortolkning støttes desuden af det formål, der forfølges med direktivet om urimelig handelspraksis, om i overensstemmelse med 23. betragtning at sikre et højt fælles forbrugerbeskyttelsesniveau gennem fuld harmonisering af bestemmelserne vedrørende virksomheders urimelige handelspraksis, herunder illoyal reklame, over for forbrugerne (jf. bl.a. dommen i sagen Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, præmis 27), da den anlagte fortolkning kan fremme en effektiv anvendelse af dette direktivs artikel 6, stk. 1, på en måde, der imødekommer interesserne hos de forbrugere, der er adressater for en urigtig oplysning i reklamebrochurer, der er udsendt af en erhvervsdrivende.

48 Under hensyn til det ovenfor anførte skal det forelagte spørgsmål besvares med, at direktivet om urimelig handelspraksis skal fortolkes således, at i det tilfælde, hvor en handelspraksis opfylder alle kriterierne i direktivets artikel 6, stk. 1, for at kunne kvalificeres som en vildledende handelspraksis i forhold til forbrugeren, er det ikke nødvendigt at undersøge, om en sådan praksis ligeledes er i

modstrid med kravet om erhvervsmæssig diligenspligt i henhold til samme direktivs artikel 5, stk. 2, litra a), for at den kan betragtes som urimelig og dermed forbudt i henhold til det nævnte direktivs artikel 5, stk. 1.

Sagens omkostninger

49 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 (»direktivet om urimelig handelspraksis«) skal fortolkes således, at i det tilfælde, hvor en handelspraksis opfylder alle kriterierne i direktivets artikel 6, stk. 1, for at kunne kvalificeres som en vildledende handelspraksis i forhold til forbrugeren, er det ikke nødvendigt at undersøge, om en sådan praksis ligeledes er i modstrid med kravet om erhvervsmæssig diligenspligt i henhold til samme direktivs artikel 5, stk. 2, litra a), for at den kan betragtes som urimelig og dermed forbudt i henhold til det nævnte direktivs artikel 5, stk. 1.

Underskrifter